

Høringsinstanser i henhold til
mottakerliste i dette brevet

Vår dato: 04.11.2019
Vår referanse: 19/61139 - 1
Deres dato:
Deres referanse:

Høring av endringer i forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk

På vegne av Landbruks- og matdepartementet sender Landbruksdirektoratet forslag til endringer i forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk (heretter omtalt som forskriften) på høring. Begrunnelsen for å fremme disse forslagene er innføringen av nytt, elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for reisetilskuddsordningen, som er planlagt tatt i bruk for veterinærreiser utført fra og med 1. januar 2020. I den anledning viser vi til digitaliseringsrundskrivet hvor det heter at som ledd i digitalisering i offentlig sektor må relevant regelverk gjennomgås med tanke på forenkling og for å fjerne utilsiktede hindringer.

Vi har også utarbeidet forslag til forskriftsendringer som følge av endringene som ble fastsatt i årets jordbruksoppgjør. Disse er beskrevet i kap. 3 i dette brevet, og er tatt inn som en del av forslaget til ny forskriftstekst som følger denne høringen.

Forskriftsendringene som ble vedtatt i årets jordbruksoppgjør trer i kraft for reiser utført fra og med 1. januar 2020. Vi tar sikte på at forslagene som fremmes i dette høringsbrevet som følge av nytt elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem også skal tre i kraft for reiser utført fra og med 1. januar 2020.

1. Nærmere om elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for reisetilskuddsordningen

Som et ledd i digitalisering av offentlig forvaltning utvikler vi en ny, elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for reisetilskuddsordningen. Målet er at veterinærforetak skal kunne søke om reisetilskudd digitalt, at søknadsprosessen blir enklere for veterinær, at tilskuddet kan utbetales raskere og at saksbehandlingen blir mer korrekt og enklere. For å redusere antall skjemaer for veterinærene, vil søknad om reisetilskudd bli en del av rapporteringen som veterinærene allerede gjør via Dyrehelseportalen hos Animalia.

Løsningen er planlagt med en integrert kartløsning som gir svar på hvilke besøk det er hensiktsmessig å inkludere per reise det søkes tilskudd for og som beregner tilskuddsbeløp per reise. Beregningene gjøres med utgangspunkt i de data veterinæren registrerer for den enkelte reise. Slike data vil i hovedsak være opplysninger om utgangs- og endepunkt for reisen, besøkspunkter underveis og nødvendige utlegg.

Løsningen er planlagt med automatisk saksbehandling, samt maskinelt utplukk av søknader til manuell behandling og kontroll. Automatisk saksbehandling bidrar til sterk forenkling og effektivisering av forvaltningen hos fylkesmannen, sikrer at beregning og vedtak om tilskudd i større grad blir korrekt og gjør det enklere og raskere for veterinærene å søke om og motta berettiget tilskudd. Den nye, elektroniske løsningen medfører behov for noen endringer i regelverket, som omtales nærmere i kap. 2 nedenfor.

2. Forslag til endringer som følge av innføring av elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem

a. Legge til ordet «eller» i definisjonen av rutegående fremkomstmiddel (§ 3 – Definisjoner)

Gjeldende rett

I § 3 første ledd pkt. 4 heter det at «*I denne forskriften forstås med 4) rutegående fremkomstmiddel: Båt, tog, buss som går i rute.*»

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å erstatte kommaet mellom ordene «*tog*» og «*buss*» med ordet «*eller*» slik at ny ordlyd blir «*I denne forskriften forstås med 4) rutegående fremkomstmiddel: Båt, tog eller buss som går i rute.*» På denne måten blir setningsoppbyggingen for pkt. 4 identisk med den som er bruk under pkt. 2 og 3 hvor henholdsvis eget fremkomstmiddel og leid skyss er definert.

b. Presisere og korrigerer omtale av satser og tilskuddstak (§ 5- beregning av reisetilskudd)

Gjeldende rett

I § 5 første ledd heter det bl.a. at «*Reisetilskudd beregnes etter de satser som er fastsatt i jordbruksavtalen, begrenset til maksimalt beløp per rekvirentbesøk eller per km ved bruk av leid skyssbåt.*»

Jordbruksavtalen fastsetter sats for beregning av reisetilskudd ved bruk av eget fremkomstmiddel og sats for beregning av reise- og ventetidstilskudd ved bruk av leid og rutegående fremkomstmiddel. Jordbruksavtalen fastsetter også to tilskuddstak som gjelder for dekning av utlegg ved bruk av leid skyssbåt. Dette er tilskuddstak per km og tilskuddstak for «*andre kostnader*» per reise med skyssbåt.

Direktoratets vurdering

I § 5 første ledd står det ingenting om tilskuddstaket for «*andre kostnader*» per reise ved bruk av leid skyssbåt som fastsettes i jordbruksavtalen. Dette tilskuddstaket er, i likhet med satsene og tilskuddstaket per km ved bruk av leid skyssbåt, førende for beregning av reisetilskudd i tilfeller hvor leid skyssbåt benyttes på en del av reisen. Videre er det ikke fastsatt et maksimalt beløp per rekvirentbesøk ved bruk av leid skyssbåt verken i

forskriften eller i jordbruksavtalen, slik at denne formuleringen i forskriften er feil. Med direktoratets forslag til endring av § 5 første ledd vil man rette opp i disse forholdene.

Vi mener at det i forskriftens § 5 første ledd er nødvendig å vise til at reisetilskudd beregnes etter fastsatte satser og tilskuddstak i jordbruksavtalen, men at det ikke er behov for å omtale det enkelte tilskuddstak særskilt. En nærmere beskrivelse av satser og tilskuddstak hører hjemme i rundskriv, veiledningsmateriell og den elektroniske søknads- og saksbehandlingsløsningen.

c. Fjerne definisjonen av utgangspunkt og endepunkt for reisen (§ 5- beregning av reisetilskudd)

Gjeldende rett

I første ledd heter det at «Som utgangspunkt og endepunkt regnes veterinærens faste kontorsted».

Med veterinærens faste kontorsted menes som hovedregel forretningsadressen som veterinærforetaket er registrert med i Enhetsregisteret. Med dagens manuelle saksbehandling er det enklere å forvalte ordningen ved å bruke fast kontorsted som utgangs- og endepunkt for den omsøkte reisen enn å bruke reelt utgangs- og endepunkt. Det har vært lagt til grunn at ved å bruke veterinærens faste kontorsted som utgangs- og endepunkt for reiser det søkes tilskudd for, vil den totale utbetalingen av reisetilskudd over tid bli tilnærmet lik det man ville utbetalt dersom man la reelt utgangs- og endepunkt for reisene til grunn.

Det er også veterinærens faste kontorsted, og ikke hvor veterinæren til enhver tid skulle befinne seg, som er avgjørende i vurderingen av hvem som er nærmeste veterinær.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å fjerne § 5 første ledd, andre setning. Bakgrunnen for forslaget er at det nye saksbehandlingssystemet gir nye muligheter for datafangst som vil gi en mer riktig og rettferdig utmåling av tilskuddet.

I praksis varierer det om veterinær har bopel, kontor eller midlertidig bopel som utgangs- og endepunkt for sine reiser. Dagens bestemmelse om å bruke fast kontorsted som utgangs- og endepunkt for reiser vil i mange tilfeller gi reiser som avviker i distanse og tid fra den reisen veterinæren faktisk har foretatt. Noen veterinærer deler for eksempel kontorfellesskap med andre veterinærer eller er ansatte ved klinikker, og for disse vil det variere om de har kontorsted eller hjemstedsadresse som utgangs- og endepunkt for reisen. Noen veterinærer kjører også vakt i ulike distrikter og kan av den grunn ha utgangs- og endepunkt for reiser innenfor vakttiden som ikke samsvarer med utgangs- og endepunkt for reiser de har innenfor ordinær arbeidstid.

Dagens bestemmelse gir også utfordringer i tilfeller der veterinæren har midlertidig bopel som brukes som reelt utgangspunkt, for eksempel for reiser i vaktjeneste. Vi ser eksempler på dette der det blir feil å bruke fast kontorsted som utgangspunkt og endepunkt for reisene fordi det resulterer i et tilskuddsgrunnlag som langt overstiger den reisen som faktisk har funnet sted. Dette igjen kommer i konflikt med hvilke distanser og reisetider det maksimalt kan gis reisetilskudd for, jf. § 4.

Det nye, digitale søknadssystemet med integrert kartklient gir oss mulighet for at søker enkelt oppgir faktisk utgangs- og endepunkt for veterinærreisene de søker tilskudd for. Det legges blant annet opp til at søker kan gjenbruke opplysninger om utgangs- og endepunkt for reiser når de registrerer nye reiser. Dette har ikke vært mulig med dagens manuelle papirskjema. At tilskuddsberegningen tar utgangspunkt i den reelle reisen veterinæren har hatt, vil bidra til likebehandling av søkerne ved at tilskuddet beregnes ut fra reellt utgangs- og endepunkt for alle. Fjerning av denne bestemmelsen vil også kunne forenkle forvaltningen og vurderingen av saker der veterinær har midlertidig bopel.

Når den digitale søknaden er klar til bruk, er derfor vår vurdering at det ikke lenger vil være behov for at forskriften definerer det faste kontorstedet som er utgangs- og endepunkt for reisen. I følge § 4 er det reiste kilometer, reisetid inkludert ventetid og utlegg i tilknytning til reisen det kan gis tilskudd for. Det er altså den reelle reisen med tilhørende utlegg som er utgangspunktet for tilskuddsberegningen, og det er ikke behov for å forskriftsfeste at det skal brukes et annet utgangs- og endepunkt enn det som er reelt for reisen. Ved å fjerne § 5 første ledd, andre setning, og benytte faktisk utgangs- og endepunkt, vil man slippe å ha en egen praksis for hvordan reiser gjennomført av veterinærer med midlertidig bopel skal håndteres i reisetilskuddssammenheng.

d. Fjerne bestemmelsen om at reisen også skal foretas på den hurtigste måten (§ 5-beregning av reisetilskudd)

Gjeldende rett

«Beregningen skal ta utgangspunkt i at reisen skal foretas på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget».

Formålet med regelen er å maksimere effekten av tilskuddsmidlene samt forhindre at ordningen stimulerer til mer transport enn nødvendig.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å fjerne ordet «*hurtigste*» for å gjøre det mulig for kartverktøyet å beregne hvilke besøk det er hensiktsmessig å inkludere i en reise det skal søkes om tilskudd for. For mange reiser vil det ikke være mulig å oppfylle både kriteriet hurtigste og kriteriet rimeligste samtidig. For å beregne hvilke besøk det er hensiktsmessig å inkludere i en reise, er det nødvendig med klare regler for hvordan denne beregningen skal skje, og da må vi velge enten hurtigste eller rimeligste rute for reiser hvor ikke begge disse kriterier oppfylles. Landbruksdirektoratet mener det som hovedregel må være rimeligste rute som skal velges som grunnlag for å beregne reisetilskudd. At det står i § 4 fjerde ledd at reiseutgiftene må være nødvendige, er også et argument for at man skal tilstrebe å holde reisekostnadene nede. Det er imidlertid bare når det er forenlig med oppdraget at reisen skal foretas på den rimeligste måten. Veterinærene har altså mulighet for å velge en hurtigere, men dyrere rute for reisen, når det er nødvendig ut fra veterinærfaglige vurderinger.

e. Fastsetting av søknadsskjema og innhold (§ 5-beregning av reisetilskudd og § 6 – søknad og utbetaling)

Gjeldende rett

I § 5 fjerde ledd heter det bl.a. at «*Reisetilskudd beregnes for rekvirentbesøk oppgitt i søknadsskjema*». I § 6 første ledd står det at «*Ved søknad om reisetilskudd skal det benyttes søknadsskjema og bilagsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet*».

Landbruksdirektoratet har fastsatt eget søknadsskjema til ordningen som veterinærene benytter for å søke om reisetilskudd. Eventuelle utlegg føres opp i en egen kolonne, og dokumentasjon på utleggene sendes som vedlegg til søknaden. Direktoratet har ikke sett behov for i tillegg å fastsette et eget bilagsskjema.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å fjerne ordet skjema fra forskriften § 5 fjerde ledd, første setning. Videre foreslår vi å erstatte § 6 første ledd med «*Søknad om reisetilskudd skal være på det formatet og inneholde de opplysninger som Landbruksdirektoratet fastsetter*».

For å tydeliggjøre at søknad om reisetilskudd blir en elektronisk søknad som er integrert i Dyrehelseportalen, ønsker direktoratet å gå bort fra det etablerte skjemaet som benyttes i gjeldende forskrift. Å erstatte ordet «*skjema*» med «*format*» skaper et tydelig skille mellom nytt, elektronisk søknadssystem og søknadsskjemaet som benyttes i dag. I tillegg vil ordet «*format*» gjenspeile den økte fleksibiliteten man får i utforming av elektroniske skjemaer. I den nye løsningen registrerer for eksempel veterinæren opplysninger til flere formål gjennom samme portal. Det legges til grunn at Landbruksdirektoratets hjemmel når det gjelder å fastsette utforming og innhold forblir uendret.

Når det gjelder bilagsskjema så har bilag så langt blitt håndtert gjennom søknadsskjemaet, og det vil heller ikke bli behov for et bilagsskjema med nytt, elektronisk søknadssystem. Kravet til dokumentasjon ivaretas gjennom § 8 om opplysningsplikt og kontroll.

f. Endre overskriften til § 6

Gjeldende rett

Overskriften til § 6 lyder slik: «*Søknad og utbetaling*».

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å endre overskriften til § 6 til «*Søknad*» jf. forslaget vårt om å fjerne § 6 tredje ledd (se punkt h).

g. Endre søknadsfristen (§ 6 - søknad og utbetaling)

Gjeldende rett

Etter § 6 andre ledd er søknadsfristene 30. april, 31. august, 31. oktober og 31. januar for henholdsvis 1., 2., 3. og 4. kvartal. Fristene er tilpasset et opplegg hvor veterinærene søker kvartalsvis for alle reiser foretatt i søknadsperioden. Fylkesmannen står i dag fritt til å behandle søknader oftere enn hvert kvartal. Landbruksdirektoratet erfarer at veterinærer med høye reisekostnader har inngått avtale med fylkesmannen om å søke reisetilskudd månedlig. Gjeldende frister innebærer at det tar relativt lang tid å få utbetalt tilskudd for reiser som er foretatt tidlig i søknadsperioden dersom man søker kvartalsvis.

Gjeldende søknadsfrister er satt av hensyn til at forvaltningen skal klare å behandle alle søknader om reisetilskudd med tilgjengelige ressurser innenfor de frister som følger av forvaltningsloven og av hensyn til veterinærenes likviditet.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å erstatte fristene i § 6 andre ledd med én frist som er 90 dager etter at reisen det søkes om tilskudd for er gjennomført.

I den elektroniske søknaden legges det opp til at veterinærene registrerer reisene fortløpende og søker tilskudd for hver enkelt reise så snart den er ferdigstilt. Dette innebærer at den enkelte reise betraktes som en separat søknad. Løsningen er planlagt med automatisk saksbehandling og periodisk utbetaling for alle reisesøknader som er innvilget siden forrige utbetaling. På denne måten kan søkerne få utbetalt tilskudd for reisene mye raskere enn tilfellet har vært til nå.

Med mulighet for fortløpende registrering av reiser og innsending av søknader samt automatisk saksbehandling faller argumentene for å beholde kvartalsvise frister bort. Det vil da være mer hensiktsmessig at fristen tar utgangspunkt i når reisen fant sted. Dette vil være enkelt å forholde seg til for søker og er enklere og dermed billigere å programmere enn dagens frister.

Årsaken til at vi ikke foreslår lengre frist enn 90 dager er at søknadsprosessen forenkles betraktelig med den nye løsningen i Dyrehelseportalen. En søknadsfrist på 90 dager gir veterinærene god tid til å søke, og vil ikke være innskrenkende sammenlignet med gjeldende, kvartalsvise frister, hvor søkerne i dag har to måneder på seg til å søke etter 2. kvartal. Videre vil en lengre søknadsfrist enn dette gjøre saksbehandlingen og systemutviklingen unødig krevende ved implementering av regelverksendringer, og det vil ta lang tid å få på plass et komplett datagrunnlag for kontroll- og analysevirksomhet.

Opplysningene til søknad om reisetilskudd skal som nevnt registreres via Dyrehelseportalen. Her registrerer veterinærene en rekke andre opplysninger om semin- og helsehendelser hvor det stilles krav til enda hyppigere registrering av data enn søknadsfristen vi foreslår for reisetilskuddet. Vi ser derfor for oss at når veterinærene registrerer reiseopplysninger i en slik fellesportal kan det stimulere til at også reiseopplysninger registreres hyppigere enn i dag og i mange tilfeller fortløpende. Grunnen til dette er at deler av datasettet som registreres av veterinæren er likt for semin- og helsehendelser og for søknad om reisetilskudd, eksempelvis besøkssted/rekvirent.

h. Fjerne presiseringen om at Landbruksdirektoratet forestår utbetalingen (§ 6 - søknad og utbetaling)

Gjeldende rett

I § 6 tredje ledd heter det at «Landbruksdirektoratet forestår utbetalingen».

Vedtaket etter forskriften fattes av fylkesmannen, jf. § 7 første ledd. Det er fylkesmannen som legger inn utbetalingsopplysninger i Landbruksdirektoratets økonomisystem for utbetaling.

Direktoratets vurdering

Vi mener at § 6 tredje ledd kan utgå. At det skal skje en utbetaling er en konsekvens av vedtaket, og det faktum at fylkesmannen har hjemmel i forskriften § 7 til å fatte vedtak om reisetilskudd og budsjett disponeringsfullmakt i eget tildelingsbrev. Vi mener det ikke er behov for å si noe i forskriften om hvem som forestår utbetalingen av tilskuddet. Dette er i samsvar med praksis som er lagt til grunn i en rekke andre tilskuddsforskrifter under Landbruks- og matdepartementet.

i. Endre overskriften til § 7 og ta inn Landbruksdirektoratets administrasjonsrolle (§ 7 – vedtak, dispensasjon og klage)

Det er Landbruksdirektoratet som har det overordnede ansvaret for å administrere reisetilskuddsordningen, men dette er ikke formalisert i forskriften.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å endre overskriften til § 7 til «*Administrasjon, dispensasjon og klage*». Videre foreslår vi å ta inn følgende, nye, første setning i § 7 første ledd: «*Landbruksdirektoratet administrerer tilskudd etter denne forskriften*». Første ledd blir dermed slik: «*Landbruksdirektoratet administrerer tilskudd etter denne forskriften. Vedtak om tilskudd fattes av fylkesmannen*».

De foreslåtte endringene innebærer en kodifisering av Landbruksdirektoratets administrasjonsrolle. I tillegg medvirker endringene til regelverksharmonisering ved at bestemmelsen får et likt uttrykk som tilsvarende bestemmelser i forskriftene for en rekke andre tilskuddsordninger Landbruksdirektoratet administrer.

Under punkt h foreslår vi å fjerne presiseringen om at Landbruksdirektoratet forestår utbetalingen. Ved å samtidig ta inn vår administrasjonsrolle i regelverket, sikrer vi at ansvaret for å forestå utbetaling kan utledes av ordlyden i forskriften. Forslaget til ny overskrift innebærer å ta ut ordet «*vedtak*».

j. Ta inn Landbruksdirektoratets dispensasjonsadgang (§ 7 – vedtak, dispensasjon og klage)

Gjeldende rett

I § 7 andre ledd heter det at «*Fylkesmannen kan dispensere fra reglene i § 5 andre ledd, og i særlige tilfeller fra § 6 andre ledd*».

I praksis kan også Landbruksdirektoratet dispensere fra reglene i § 5 andre ledd, og i særlige tilfeller fra § 6 andre ledd i forbindelse med klagebehandling og ved omgjøring av fylkesmannens vedtak.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å endre ordlyden i § 7 andre ledd til «*Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan dispensere fra reglene i § 5 andre ledd, og i særlige tilfeller fra § 6 andre ledd*» for å formalisere den retten Landbruksdirektoratet har til å dispensere etter denne forskriften.

k. Samle og presisere opplysnings- og dokumentasjonsplikten (§§ 4 – Reisetilskudd og § 8 – Opplysningsplikt og kontroll)

Gjeldende rett

I § 4 fjerde ledd, første setning, heter det bl.a. at «*..og utlegg skal dokumenteres i den grad det er mulig*». I § 8 heter det at «*Veterinærforetak som søker om tilskudd, plikter å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet skal kunne forvalte ordningen, og kontrollere tidlige søknadsomganger*».

Gjeldende praksis innebærer at veterinærene skal dokumentere alle utlegg i form av vedlegg til søknad, med mindre det ansees som strengt unødvendig. For bomveier og ferjer foreligger det imidlertid standardiserte priser for de ulike takstgruppene. Med mindre fylkesmannen ønsker dokumentasjon på tidspunkt for passering/overfart og/eller type kjøretøy for kontroll av om korrekt takstgruppe er benyttet, blir ikke slik dokumentasjon avkrevd.

Direktoratets vurdering

Vi foreslår å samle all omtale av opplysningsplikt og kontroll under § 8, noe som innebærer å flytte dokumentasjonsplikten som følger av § 4 fjerde ledd, første setning, til § 8. Videre foreslår vi å dele inn § 8 i to ledd. Første ledd omhandler søkerens plikt til å gi de opplysninger og den dokumentasjon som fylkesmannen eller direktoratet finner nødvendige for å kunne forvalte ordningen. Andre ledd omhandler søkerens plikt til å gi nødvendige opplysninger og dokumentasjon som er nødvendige for at fylkesmannen eller direktoratet skal kunne kontrollere at utbetalinger av tilskudd etter denne forskriften er riktige.

Vi mener med nytt forslag til ordlyd i § 8 at det ikke er nødvendig å videreføre ordlyden i § 4 fjerde ledd hvor det heter at utlegg skal dokumenteres i den grad det er mulig. Forslaget gir fylkesmannen og Landbruksdirektoratet anledning til å ta stilling til hvilken dokumentasjon som må innhentes for å forvalte tilskuddsordningen og kontrollere utbetalinger, og en eventuell spesifisering av dette mener direktoratet hører hjemme i rundskriv og veiledning til ordningen.

1. Hjemmel for å hente inn opplysninger fra Dyrehelseportalen om veterinærbesøk som ikke er tatt med i søknad om reisetilskudd

Gjeldende rett

Forskriften stiller ikke krav om at veterinærene skal oppgi alle rekvirentbesøk som inngår i reisene de søker om tilskudd for. Forskriften krever kun at de oppgir rekvirentbesøk som skal legges til grunn for beregning av reisetilskuddet. Det er følgelig veterinærene selv som må ta stilling til hvilke besøk det er hensiktsmessig å inkludere i søknaden for den enkelte reise. For noen reiser kan det være krevende for veterinærene å regne seg frem til hvilke besøk som bør inkluderes i søknaden for å oppnå den største tilskuddsutbetalingen den enkelte reise gir rett til. At regelverket ikke stiller krav om at alle besøk skal oppgis, er imidlertid arbeidsbesparende for veterinærene i en situasjon hvor de må søke om reisetilskudd ved bruk av papirskjema fordi de slipper å føre opp besøk som ikke inngår i tilskuddsberegningen.

At ikke alle besøk på den enkelte reise skal føres opp i søknaden, gjør det vanskeligere for forvaltningen å etterprøve om veterinæren har ført opp korrekt besøk for den enkelte reise, sett i forhold til det maksimale tilskuddsbeløpet reisen gir rett til, og korrekt antall besøk, sett i forhold til utlegg som relaterer seg til noen bestemte besøk på en reise.

Direktoratets vurdering

Veterinærene skal i den nye søknadsløsningen oppgi alle besøk som inngår i reiser de søker om tilskudd for. I Dyrehelseportalen vil veterinærene også registrere besøk som inngår i reiser som de ikke søker tilskudd for. Dette vil typisk være reiser hvor avstanden fra veterinær til rekvirent(e) lengst unna er så kort at de ikke gir rett til reisetilskudd. Dette har sin årsak i bestemmelsen i § 5 fjerde ledd andre setning om at det skal gjøres et

fradrag for tilskudd tilsvarende 40 km reise med egen bil per omsøkte rekvirentbesøk. For forvaltningen av tilskuddsordningen vil det være hensiktsmessig å kunne hente opplysninger om alle veterinærbesøk som er registrert i Dyrehelseportalen.

For det første vil det å få en totaloversikt over veterinærenes reisemønster være nyttig når man skal vurdere i hvilken grad formålet med tilskuddsordningen oppnås. Det vil også gi et bedre grunnlag for å kunne foreslå eventuelle endringer i innretningen av tilskuddsordningen for å gjøre den enda mer «treffsikker». En totaloversikt over veterinærenes reisemønster vil gi landbruksforvaltningen opplysninger om andel besøk som inngår i reisene det søkes om tilskudd for, hvilke besøk det søkes tilskudd for, hvilke besøk det ikke søkes om tilskudd for, i hvilken grad det ikke søkes om tilskudd til tilskuddsberettigede reiser m.v.. Å få opplysninger om formålet med besøkene det søkes om tilskudd for (dyreslag og behandlingsform) kan også være relevant informasjon ved vurderingen av treffsikkerheten i ordningen. Slik informasjon kan formidles i anonymisert form og fortsatt ha stor nytteverdi.

Videre vil det være hensiktsmessig for kontroll av om tilskuddsbeløpet er beregnet på korrekt grunnlag. Har veterinæren utlegg på reisen, som for eksempel drosjeregninger, må alle besøk på reisen tas med i søknaden for at løsningen skal være i stand til å beregne korrekt tilskuddsbeløp. Dersom forvaltningen kan sjekke om veterinæren kun har utført det/de besøkene som er ført opp i søknaden den aktuelle datoen, vil det være mindre behov for å innhente dokumentasjon direkte fra veterinæren dersom søknaden plukkes ut for kontroll. Dette vil spare både forvaltningen og veterinærene for arbeid.

Vi foreslår derfor å ta inn hjemmel i forskriften for å hente inn opplysninger om veterinærbesøk som er registrert i Dyrehelseportalen som nytt tredje ledd under § 8 med følgende ordlyd: «*I forbindelse med forvaltning av ordningen og kontroll av tilskuddsutbetalingene kan fylkesmannen og Landbruksdirektoratet innhente opplysninger fra Animalia*».

Forskriften har ingen klar hjemmel der det uttrykkelig er slått fast at landbruksforvaltningen kan hente informasjon fra Dyrehelseportalen. Spørsmålet er hvorvidt § 18 i jordlova kan hjemle en bestemmelse om dette i forskriften om tilskudd til veterinærreiser. Slik lyder § 18. *Føresegner om tilskot*, første ledd:

Etter retningslinjer fastsett av Stortinget, kan departementet fastsette føresegner om fordeling og vilkår for utbetaling og formidling av tilskot etter jordbruksavtalen eller liknende tilskot, herunder atterhald og avkorting av tilskot, utestenging frå ei ordning, og rente ved krav om tilbakebetaling.

Det som kan diskuteres er om det vil være tillatt å oppstille som vilkår for å få tilskudd til veterinærreiser at Landbruksdirektoratet kan innhente opplysninger fra Dyrehelseportalen om veterinærbesøk som veterinæren ikke søker om tilskudd for. Forutsatt at veterinæren tar med alle besøk på reisen i søknaden, er disse opplysningene i utgangspunktet ikke nødvendige for å avgjøre om vilkårene for å få tilskudd er oppfylt, og heller ikke for å kunne beregne tilskudd i henhold til søknaden. Spørsmålet blir da om det anses som et uforholdsmessig tyngende vilkår for å få tilskuddet at landbruksforvaltningen kan få disse opplysningene. I praksis vil ikke dette pålegge veterinærene noe mer arbeid. De vil snarere kunne få mindre arbeid dersom opplysningene forvaltningen mottar tilsier at ytterligere kontroll ikke er nødvendig.

Noen kan muligens oppfatte det som negativt for veterinærene at landbruksforvaltningen kan få kjennskap til alle besøkene veterinæren har rapportert inn til Dyrehelseportalen i sin veterinærvirksomhet, også de det ikke søkes tilskudd for. Landbruksforvaltningen kan således få kjennskap til hvor mange besøk veterinæren faktisk gjennomfører og hvor de har vært (i hvert fall når det gjelder besøk som skal registreres i Dyrehelseportalen i den grad veterinæren følger opp denne plikten). Samtidig er dette opplysninger veterinæren plikter å gi fra seg gjennom Dyrehelseportalen, så helt «hemmelige» er de ikke. Det skal godt gjøres å påstå at det er urimelig byrdefullt for veterinærene at personer i landbruksforvaltningen kan få denne informasjonen så lenge besøkene er foretatt som ledd i lovlig veterinærvirksomhet. Dette bringer oss inn på det aspektet som nok kan karakteriseres som mest inngripende: Opplysningene kan bidra til å avdekke forsøk på tilskuddsbedrageri ved at de gjør det enklere å ettergå om veterinæren har oppgitt korrekte beløp under utleggspostene i søknaden om tilskudd. Det er imidlertid ikke aktverdig å bedrive tilskuddsjuks, og dessuten er det frivillig å søke om tilskudd til veterinærreiser. Dersom veterinærene av en eller annen grunn ikke ønsker at landbruksforvaltningen skal få kjennskap til de besøkene de har utført en bestemt dato, kan de la være å søke om tilskudd for reiser de har foretatt denne dagen.

Vi mener at jordloven gir tilstrekkelig hjemmel for å formulere en bestemmelse i forskriften som gir landbruksforvaltningen hjemmel til å innhente opplysninger fra Dyrehelseportalen hos Animalia om alle utførte veterinærbesøk. En slik bestemmelse vil være ryddig å forholde seg til både for landbruksforvaltningen og Animalia. Videre vil en slik hjemmel gi en mer effektiv forvaltning. Ved innsending av søknaden vil veterinærene bli gjort oppmerksom på at landbruksforvaltningen kan hente opplysninger om alle veterinærbesøk de har registrert i Dyrehelseportalen som er foretatt på datoer de søker om reisetilskudd for.

3. Endringer vedtatt i jordbruksoppgjøret 2019

I årets jordbruksoppgjør ble det bestemt at alle veterinærreiser med veterinærtjenester på husdyr som formål skal kunne gi reisetilskudd, bortsett fra rene embryoinnlegginger. Det vises til Prop. 120 S (2018-2019) «*Endringer i statsbudsjettet 2019 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2018)*»¹. I kap. 7.10.3 «*Tilskudd til dyreavl med mer*» i proposisjonen framgår avtalepartenes vedtak om endringer i reisetilskuddsforskriften.

Avtalepartene vektla at behovet for og kravet om veterinærbesøk i husdyrholdet omfatter langt flere formål enn de som i dag gir grunnlag for reisetilskudd for utjevning av forskjeller i husdyrproducentenes veterinærkostnader. For å bidra til å senke den økonomiske terskelen for å benytte nødvendige veterinærtjenester i husdyrhold med stor avstand fra veterinærkontor og fremme et profesjonelt og effektivt dyrehold, herunder dyrevelferden, og ha positiv effekt i distriktsjordbruket, ble partene enige om følgende endring i ordningen med reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk:

- Reiser med vaksinerings, avhorning, drektighetskontroll og oppfølging av dyrevelferdsprogram mv. som formål inkluderes i ordningen.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-120-s-20182019/id2646134/>

Reiser med embryoinnlegging som formål skal fortsatt ikke være en del av ordningen. Nedenfor fremgår det hvilke forskriftsendringer som trer i kraft fra 1.1.2020 som følge av vedtatte endringer i jordbruksoppgjøret.

Forskriftens tittel

«Forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk» endres til

«Forskrift om tilskudd til veterinærreiser».

§ 1. Formål

«Formålet med reisetilskuddet er å bidra til å utjevne forskjeller i husdyrproduzentenes veterinærkostnader ved kunstig inseminasjon og sykdom på husdyr.» endres til

«Tilskudd til veterinærreiser skal bidra til å utjevne forskjeller i husdyrproduzentenes veterinærkostnader.»

§ 2. Grunnvilkår, andre ledd

«Reisetilskudd kan gis ved reise i forbindelse med kunstig inseminasjon eller sykdom på husdyr.» endres til

«Reisetilskudd kan gis ved reise i forbindelse med veterinærtjenester på husdyr.»

§ 2. Grunnvilkår, tredje ledd

«Reisetilskudd etter denne forskriften gis ikke til reise

- a) i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og bestemmelser gitt i medhold av denne lov,
- b) i henhold til lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd og bestemmelser gitt i medhold av denne lov.»

endres til

«Reisetilskudd etter denne forskriften gis ikke til reise

- a) i forbindelse med embryoinnlegging,
- b) i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og bestemmelser gitt i medhold av denne lov.»

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslagene til forskriftsendringer som sendes på høring innebærer i noen grad endringer av materiell betydning. Endringene er nødvendige for å innføre det elektroniske søknads- og saksbehandlings-systemet for Landbruksdirektoratet, forenkle søknadsprosessen for veterinærene og forenkle forvaltningen av ordningen for tilskuddsmyndigheten (fylkesmannen). Vi mener imidlertid ikke at forskriftsendringene som foreslås innebærer vesentlig økte kostnader over ordningen.

Forskriftsendringene som ble vedtatt i jordbruksoppgjøret i år innebærer endringer av materiell betydning ved at flere behandlingsformer på husdyr skal gi grunnlag for reisetilskudd fra 2020. Det er tatt høyde for at endringene medfører øke utgifter ved at bevilgningen økes med 5 mill. kroner.

5. Høringsfrist

Høringsuttalelse merkes med «*Ref. 19/61139*» og sendes per e-post til postmottak@landbruksdirektoratet.no eller per post til Landbruksdirektoratet, Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo.

Høringsfristen er 16. desember 2019.

Alle høringsuttalelser blir offentliggjort på Landbruksdirektoratets nettsider. Videre send gjerne høringen til aktører som er aktuelle, men som ikke står på mottakerlisten.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Inger Anne Ringereide
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

ANIMALIA Fagsentret for kjøtt og fjørfe	Pb 396 Økern	0513	OSLO
Den norske veterinærforening	Postboks 6781 St. Olavs pl.	0130	OSLO
Fylkesmannen i Agder	Pb 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Innlandet	Pb 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Pb 2520	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Pb 1405	8002	BODØ
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Pb 325	1502	MOSS
Fylkesmannen i Rogaland	Pb 59	4001	Stavanger
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Statens hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Trøndelag	Pb 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	Pb 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Geno SA	Storhamargata 44	2317	HAMAR
Mattilsynet	Regionkontret TMR, Strandveien	7734	Steinkjer
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vedlegg:

Forslag til ny forskriftstekst med spor-endringer

Forslag til ny forskriftstekst